

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-529

5.7.2023

Tryg Forsikring NUF

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Elektriker – frostskaade – arbeidsulykke – yfl. § 11 første ledd bokstav a og bokstav c.

Forsikrede jobbet utendørs, da han en dag kjente at føttene ble frosne og numne. Han ba om vinterverneutstyr/bekledning, men fikk ikke dette fra sin arbeidsgiver. I starten av februar opplevde forsikrede forfrysninger igjen, og han oppsøkte fastlege 4.3.22. CT tatt 21.3.22 viste stenose og okklusjon distalt på venstre fot. Forsikrede meldte krav 18.8.22, og anførte at han fikk en frostskaade/yrkesskade 5.2.22. Foretaket avslo kravet 13.9.22 og anførte at skaden ikke var forårsaket av en arbeidsulykke. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at det forelå en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Nemnda bemerket videre at forsikrede ble skadet under utøvelse av sitt ordinære arbeid og konkluderte med at hendelsen heller ikke skyldtes en skadelig arbeidsprosess. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede pådro seg en frostskaade på venstre fot etter å ha arbeidet ute på en øy 5.2.22.

Forsikrede beskrev hendelsen slik:

Og vi har ventet og frøs på jobben utendørs. Etter jul hadde jeg rotasjon ... En av dagene kjente jeg at føttene mine frosset og ble nummen, vi tok pause og gikk inn for å varme opp ... For meg var det et signal om at det er umulig å jobbe uten vinterklær og vintersko i slike værforhold som i (stedsnavn) i vinteren. Siden denne situasjonen ikke medførte noen konsekvenser, henvender jeg ikke seg. Da jeg kom hjem fra rotasjon, skrev jeg et brev til (arbeidsgiver) og ba henne om å skaffe meg vinter arbeidsklær og vinter vernesko.

Forsikrede oppsøkte fastlegen 4.3.22, og ble henvist videre til universitetssykehus 14.3.22 hvor det fremgår av journalnotat at:

Han jobber som elektriker og har seneste månedene jobbet på (arbeidssted). Arbeidet har vært utført utendørs. Rett over jul episode med forfrysning venstre fot, men ble raskt bedre og tenkte ikke videre over det. I starten av februar ny episode med forfrysning venstre fot og har etter det hatt smerter i forfoten, og claudikatio i leggen ved gange bare 100m ...

Vurdering: Kan være frostskaade

Forsikrede ble henvist til CT undersøkelse, hvor det ble påvist at han hadde fått stenose og okklusjon distalt.

I poliklinisk notat 4.4.22 fra overlege ved Kar/thorax kirurgisk avdeling, fremgår blant annet:

Han har nå vært til Ct som viser langstrakt lett/moderat stenose i iliaca externa venstre side, i tillegg en kort okklusjon av AFS i nivå med adductorkanalen. Antas å være på atherothrombotisk bakgrunn. Han har også atherosklerotiske forandringer i høyre AFS i samme høyde (...) Hvorvidt dette dreier seg om iskemiske smerter, eller mer permanent smerte etter forfrysning er jeg usikker på, men finner uansett indikasjon for å gjøre PTA venstre lår. Angir også claudikatio med 100-200m gangdistanse som helt sikkert er vaskulært betinget. (...) Oppmuntres på det sterkeste til komplett røykeslutt.

Kliniske funn under angioplastikk 25.4.22 viste:

R: Angioplastikk på venstre arterie femoralis superficialis; kraftig arteriovenøs shunting av usikker klinisk betydning i venstre legg. Oppstart av behandling med Albyl-E og Xarelto (2,5 mg to ganger i døgnet) bør vurderes.

Av journalnotat 26.4.22 fremgår:

Pasienten innlegges for elektiv PTA venstre AFS grunnet smerter ved 100 m gange i venstre fot lateralt som sprer seg oppover proksimalt. Smerteforverring etter episoder med frostskafer i vinter og tiltenkt forsøk med bedring av arteriell sirkulasjon. Utført vellykket PTA venstre AFS, funn av kraftig arteriovenøs shunting av usikker betydning.

I poliklinisk notat 30.5.22 skrev overlegen ved universitetssykehus i sin vurdering:

Vurdering: tilfredsstillende forhold etter rekanalisering og angioplastikk i AFS venstre side. (...) Vedrørende smertene han fremdeles har i tærne, kan det være sekvele etter tidligere forfrysning. Håper på spontan bedring, om det imidlertid ikke er tilfelle kan en forsøke f.eks Neurontin.

Nav avslo søknad om å få godkjent frostskafer som yrkesskade i vedtak 29.6.22.

Forsikringsforetaket (heretter foretaket) mottok skademelding i saken 18.8.22, hvor det fremgikk følgende om hendelsesforløpet:

Jeg har jobbet på nattskift. 05.02.2022 vi har jobbet utendørs, vi har koblet kabler i (...). Det var ganske kaldt ute og det var kraftig vind. Heldigvis ble vi skjermet for vinden av (...) Da ble det umulig å jobbe ute på grunn av kulden, dro vi til (...) for å varme opp og drikke varm te. På slutten av arbeidsskiftet kjente jeg at føttene mine ble frosne og nummen så lenge vi har jobbet på ett sted uten bevegelse i nærheten av (...). Deretter ble vi ferdig med jobben og har levert verktøyene tilbake. På vei fra (...) til hovedporten begynte jeg å halte, fordi beina mine ble som en stein og det var veldig vondt å gå. Det ble tilkalt en buss på radioen som vi har ventet ganske lenge (ca. 30-40 minutter). Jeg kjente ikke tærne mine. Da vi har kommet til ... tok jeg med en gang av meg vernesko og for å varme opp føttene.

...

Jeg ba flere ganger om rett verneutstyr/bekledning for det kalde arbeidsmiljøet jeg jobbet under på ... øya. Arbeidsgiveren min skaffet meg ikke verneutstyr for kulden jeg var utsatt for.

Foretaket avslo kravet i brev av 13.9.22.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen 5.2.22 er en arbeidsulykke. Forsikrede ble skadet under utførelsen av arbeid på arbeidsplassen, og da skal forsikringen gjelde. Skaden ligger nært opp til det avdempede ulykkesbegrepet etter yfl. § 11 første ledd bokstav a. Vilklårene for å tilkjenne erstatning etter yfl. § 11 første ledd bokstav c er også til stede. Skaden er påført av en ytre påvirkning som følge av klimaet (svært kaldt) og bruk av vernesko som ikke var egnet til klimaet, og skadetyper (frostskafer) som en typisk følgeskade. Videre er det klart at forsikredes skade skyldes en påvirkning fra "arbeidsprosess". Det følger av oppdragsinstruksen og arbeidsgivers påbud at forsikrede var pliktig til å bruke verneutstyr, herunder vernesko ved utførelsen av arbeidet. Dette følger for så vidt også av aml. § 2-3 annet ledd bokstav a.

Forsikrede har videre overholdt sin aktivitetsplikt. Han gjorde arbeidsgiver oppmerksom på de mangelfulle verneskoene, men fikk ikke tilsendt nye vernesko, tilpasset det klimaet han arbeidet i, til det neste skiftet han skulle arbeide. Han hadde dermed begrenset mulighet til å påvirke arbeidsprosessen. En nektelse av å utføre arbeidsoppgavene på grunn av mangelfullt verneutstyr ville kunne bli oppfattet som ordrenekt. Først da arbeidsgiver ble kontaktet av innleier, sendte man nye vernesko til forsikrede. Men da var skaden skjedd. Forsikrede hadde ingen reelle handlingsalternativer. Han kjøpte etter hvert egne vernesko, men arbeidsgiver er nærmest til å bære risikoen for skader som oppstår fordi påbudt verneutstyr ikke er tilpasset klimaet man jobber i. Også reelle hensyn tilsier at loven må få anvendelse i denne konkrete saken. Foretaket

har anerkjent at det var "uheldig" at arbeidsgiver ikke stiller med nødvendige utstyr. Dersom yrkesskadeforsikringen ikke dekker denne skaden, er forsikrede henvist til å ta ut søksmål direkte mot arbeidsgiver etter alminnelige erstatningsregler. Slik som situasjonen ble for forsikrede, fremstår det alternativer som urimelig, og er nettopp noe av grunnen for at man har yrkesskadedekning. Videre foreligger det årsakssammenheng mellom det mangelfulle verneutstyret og forsikredes frostskaide.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har vært utsatt for en plutselig eller uventet ytre hendelse som oppfyller lovens krav til at det foreligger en arbeidsulykke. Det er ikke noe i det ytre som har utviklet seg på en uventet måte og ført til skaden. Kulden inntraff ikke plutselig. Det var ikke unormalt at det var kaldt, og kulden kan ikke ses som et ulykkesmoment. Forsikredes normale arbeidsoppgaver gjennomføres utendørs, og det er dermed ikke noe ekstraordinært i at oppgavene ble utført utendørs om vinteren. Hendelsen faller heller ikke inn under yfl. § 11 første ledd bokstav c.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om hendelsen 5.2.22 er å anse som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a og bokstav c.

Det er kravstiller – altså forsikrede - som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i folketrygdloven § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I folketrygdloven § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker; det markerte ulykkesbegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

I NAVs/Rikstrygdeverkets rundskriv til folketrygdlovens kap. 13, pkt. 3.10 (R-13-00) er forfrysninger omtalt:

Forfrysninger blir i visse tilfeller regnet som følge av arbeidsulykker. Det kan være aktuelt hvis kulden har inntruffet plutselig og har vært særlig sterk. Når det gjelder vurderingen av hva som er ekstraordinær sterk kulde er temperaturen alene ikke avgjørelse, men også luftfuktigheten og vindstyrkeforholdet. En legger videre vekt på om vedkommende i sitt arbeid hadde mulighet for å beskytte seg mot kulden, for eksempel med hansker e.l. Klare eksempler på hva som må godtas er skogsarbeideren som trækker gjennom isen en kald vinterdag og forfryser bena. En påvirkning som varer utover en dag anses imidlertid ikke som ulykkesmoment, idet en legger til grunn at ulykkesbegrepet innebærer et moment av plutselig realisert risiko.

Nemnda ser først på spørsmålet om det markerte ulykkesbegrepet kommer til anvendelse.

I aktuelle sak er det opplyst at forsikrede hadde arbeidet ute i kulden tidligere i rotasjonsperioden og at han hadde slitt med kulden en stund. Videre hadde han bedt arbeidsgiver om bedre klær og sko i forhold til kulden. Det er ikke opplyst om noe tidsbegrenset, plutselig ytre hending som inntraff 5.2.22. Det vises til rundskriv fra Nav hvor det fremgår at en påvirkning som varer utover en dag ikke anses som ulykkesmoment. Etter nemndas syn kan ikke kulden anses som en plutselig ytre uforutsett begivenhet. Det er opplyst at det var kaldt på M...øya fra desember 2021 og frem til hendelsen.

Nemnda finner etter dette at det markerte ulykkesbegrepet ikke kommer til anvendelse.

Spørsmålet blir da om skadehendelsen omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet.

I Rt-2009-1626 avsnitt 29 oppsummerer førstvoterende vilkårene for anvendelsen av det avdempede arbeidsulykkebegrepet slik:

... må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammen for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning.

I dommens avsnitt 33 er det vist til at når arbeidstakeren pga. en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning stilles det ikke tilleggskrav om ytre hending. Det sentrale spørsmålet ifølge avsnitt 35 i Rt-2009-1626 er om oppgaven er en del av vedkommendes normale arbeidsoppgaver.

I aktuelle sak har forsikrede redegjort for hva han holdt på med da hendelsen inntraff i skademelding til foretaket. Etter nemndas syn beskriver forsikrede utførelse av hans alminnelige arbeidsoppgaver, og det fremkom ikke noe særskilt omkring selve utførelsen av oppgaven. Det foreligger etter dette ikke opplysninger som tilsier at skadehendelsen omfattes av det avdempede arbeidsulykkebegrepet.

Hendelsen 5.2.22 kan etter dette ikke anses som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Etter dette ser nemnda på spørsmålet om hendelsen 5.2.22 omfattes av yfl. § 11 første ledd bokstav c.

Etter denne bestemmelsen skal yrkesskadeforsikringen dekke "annen skade ..., dersom denne skyldes påvirkning fra skadelige ... arbeidsprosesser".

Høyesterett har i Rt-2011-368 avsnitt 45 uttalt at bestemmelsen ikke er ment å ha et vidt anvendelsesområde, og at den skal fungere som en sikkerhetsventil for tilfeller som ligger nær opp til hva som dekkes etter bokstav a eller b.

Spørsmålet om skaden skyldes en skadelig arbeidsprosess vurderes konkret i hver enkelt sak, jf. blant annet FinKN 2013-350. Sentrale momenter er om arbeidsoppgavene som ble utført, er en del av forsikredes vanlige arbeidsoppgaver, om de medførte en særlig risiko for skade, om skadelidte hadde handlingsalternativer, om skadelidte arbeidet under press og om hendelsen ligger nær det som omfattes av bokstav a.

I forsikredes sak ble han skadet under utøvelse av sitt ordinære arbeid uten at det skjedde noe uvanlig. Arbeidssituasjonen kan ikke sies å ha vært risikofylt. Det er opplyst at de ansatte kunne ta pause for å varme seg, noe som tyder på at man hadde mulighet til å ta kontroll over situasjonen hvis det ble for kaldt.

Nemnda finner etter dette at hendelsen 5.2.22 ikke anses som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav c.

Forsikrede har anført at det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen 5.2.22 og forsikredes plager i dag. Dette spørsmålet er ikke vurdert av foretaket, og vil derfor ikke behandles av nemnda.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).